

A stylized illustration of the Greek goddess Hera. She is seated on a dark, ornate throne with golden Greek key patterns. She has pale blue skin and is wearing a light blue, draped gown. Her right hand holds a golden torch with a flame. The background is a deep teal color, decorated with numerous golden peacock feathers. Two golden peacocks are positioned on either side of the throne. The word "HERA" is written in large, white, serif capital letters across the center of the image.

HERA

JENNIFER SAINT

‘Een episch verhaal [...] prachtig geschreven [...] meeslepend vanaf de eerste pagina.’

– *The Bookseller*

‘Geweldig!’

– *Harper’s Bazaar*

‘Een briljant boek.’

– *Women & Home*

‘Een bevlogen verhaal [...] Levendig en meeslepend.’

– *The Times*

‘Een indrukwekkende inkijk in het oude Griekenland.’

– *The Washington Post*

‘De verhaallijn is knap uitgewerkt, het verhaal heel invoelbaar.’

– *de Volkskrant*

‘Betoverend.’

– *Publishers Weekly*

Jennifer Saint studeerde klassieke talen aan Kings College in Londen en werkte daarna dertien jaar als docent.

Ariadne, haar debuutroman, werd lovend ontvangen door pers en lezerspubliek en werd een internationale bestseller. Ook haar volgende romans *Elektra* en *Atalanta* werden een groot succes.

Hera werd vertaald door Saskia Peterzon-Kotte.

HET MEESLEPENDE VERHAAL VAN DE MACHTIGE EN
VERGUISDE GRIEKSE GODIN HERA

Als Hera, onsterfelijke godin en dochter van de oude Titaan Kronos, haar broer Zeus helpt om hun tirannieke vader ten val te brengen, droomt ze ervan om aan zijn zijde te regeren. Terwijl ze hun heerschappij op de Olympos vestigen, vermoedt Hera dat Zeus weleens net zo meedogenloos en wreed zou kunnen zijn als de vader die ze hebben verraden.

Ze is geboren om te heersen, maar moet ze daartoe deze cyclus van geweld en wreedheid bestendigen? Of kan ze een manier vinden om een betere wereld te creëren?

Hera wordt vaak afgeschilderd als de jaloerse echtgenote of de boze stiefmoeder, maar deze hervertelling van de Griekse mythologie laat de vele kanten van Hera zien: wraakzuchtig als het nodig is maar ook meelevend en, bovenal, een almachtige koningin van de goden.

‘Een epische roman [...] Onvergetelijk.’
– Costanza Casati, auteur van *Klytaimnestra*

‘Een uitzonderlijke prestatie [...] Hera is een originele
bespiegeling over de Griekse Oudheid.’
– Elodie Harper, auteur van *Het wolvennest*

JENNIFER SAINT

Hera

Vertaald uit het Engels door Saskia Peterzon-Kotte

uitgeverij
ORLANDO

Voor de vertaling van de hieronder genoemde citaten heeft de vertaler gebruikgemaakt van de volgende vertalingen:
Homerische Hymnen, vertaling Arthur S. Hartkamp, uitgeverij Ta Grammata, Groningen, 2011
Hesiodos, *Theogonie*, vertaling overgenomen van www.grammateion.nl, naam vertaler niet vermeld, vers 921-924
Ovidius, *Metamorfofen* (boek 3), vertaling Ben Bijnsdorp
Euripides, *Herakles*, vertaling gebaseerd op de versie van Tom Blokdijk, De Nieuwe Toneelbibliotheek, 1990
Homeros, *Ilias*, vertaling Ben Bijnsdorp
Euripides, *Trojaanse vrouwen*, vertaling gebaseerd op De Trojaansen, Treurspel van Euripides, vertaling Dr. P. Brommer

© 2024 Jennifer Saint

Oorspronkelijke titel *Hera*

Oorspronkelijke uitgever Wildfire, een onderdeel van Headline Publishing Group, Londen

© 2025 Nederlandse vertaling Uitgeverij Orlando bv, Amsterdam

Vertaald uit het Engels door Saskia Peterzon-Kotte

Omslagontwerp Micaela Alcaino / Headline Publishing Group, aangepast voor de Nederlandse editie door Joyce Zethof

© Foto auteur Jo Murricane

© Stamboom Tim Peters

Zetwerk Pre Press Media Groep

ISBN 9789083422336

NUR 302

www.uitgeverijorlando.nl

PROLOOG

Over de aarde druïpt gesmolten goud. Het stroomt in alle richtingen, rond de stenen die her en der verspreid liggen, glanzend in het licht van de vuren die overal rondom woeden. *Ichor*, het bloed van de onsterfelijken, sijpelt in de grond.

In de lucht hangt dikke rook die de sterren verduistert. Donder rommelt in de verte en aan de horizon flitst bliksem. Die danst door de lucht en springt tussen de wolken door, een felle schicht die verblindend wit oplicht en dan weer weg is, om even later ergens anders weer te verschijnen.

Hera kijkt ernaar, knijpt haar ogen toe om de voortgang in te schatten en loopt over het verwoeste slagveld.

Door de invallende duisternis en de rondwervelende as is het moeilijk om goed te zien. De grond is omgewoeld, met grote gaten in de aarde waar keien zijn opgetild en bomen aan hun wortels zijn uitgetrokken. De ophopingen waar ze langsloopt zijn soms her en der verspreide stenen en verwrongen boomstammen, maar soms ook niet. Er zijn er ook die met goud besmeurd languit met glazige ogen naar de hemel liggen te staren. In het voorbijgaan ziet ze er zo nu en dan een die zich moeizaam verroert, of jammert van ondraaglijke pijn, en dan heft ze haar speer. Ze is vlug en meedogenloos, en in haar kielzog laat ze stilte achter.

Een bliksemschicht schroeit de lucht vlak boven haar, en de helse gloed maakt elk detail van het bloedbad een ogenblik grimmig helder,

waarna het weer wegsterft in duisternis. Ze luistert en probeert het gieren van de wind te onderscheiden van ander gegil, dat van angst en woede. De aarde is toegetakeld en gehavend, maar alles is eindelijk tot bedaren gekomen. De strijd wordt nu in het hemelgewelf geleverd.

De euforische golf van de overwinning tintelt nog na in haar lichaam, maar ze voelt ook iets anders. Terwijl ze verderloopt in haar met goud bespatte tuniek, die vochtig tegen haar huid plakt, voelt ze de zachte melancholie die in de mist en de motregen hangt. Ze stijgt op uit de enorme kraters, de wonden die diep in de grond zijn gekerfd. Het is de droefenis van Gaia die ze voelt. Gaia, de allereerste van hen allemaal. De godin van de aarde, die de pijn van deze schending voelt.

Hera kijkt om zich heen om zich ervan te vergewissen dat er niets meer beweegt. Tevreden knielt ze neer en laat haar handpalmen op de met goud besmeurde modder rusten. Haar aanraking is zacht en eerbiedig, haar ogen zijn gesloten terwijl ze bidt. De ene godin tot de andere; een heilig ogenblik van dankbaarheid voor de moeder die hen allen heeft gebaard: de Titanen die liggen te bloeden en de strijders die aan Hera's kant hebben gevochten.

Hera doet haar ogen open en kijkt naar het hemelgewelf, waar de donder een crescendo bereikt. Hij gromt vanaf de verste rand van de horizon en de razernij zwelt aan en echoot over de bergtoppen, zo luid dat de rotsen splijten en langs de steile hellingen omlaagtuimelen. Bliksemschichten klieven keer op keer door de lucht, door Zeus omlaaggeslingerd om ook de laatste Titaan die nog overeind staat neer te halen.

Haar broers en zussen staan daar bij hem en vechten zij aan zij. Hera's strijdmakkers op de grond waren geen goden; dat waren Gaia's monsters. Nachtmerrieachtige schepsels, gevoed in de diepste spelonken van Gaia's schoot, losgebroken om te helpen in deze Titanenstrijd. Voordat Gaia ze gestuurd had, waren beide zijden evenredig verdeeld. Kronos en zijn vijf broers hadden over de hemel geheerst nadat ze hun eigen vader, Ouranos, van de troon hadden gestoten. Hera, Zeus en de andere vier kinderen van Kronos hadden het voordeel van de jeugd: ze stroomden over van vurige rebelsheid, popelend om de wereld te

veroveren. Maar de zes Titanen waren ervaren, ze waren geslepen en ze waren volhardend. En dus zijn er jaren van oorlog verstreken in spasmen van hectische, borrelende chaos, afgewisseld met wanhopige besprekingen waarin de goden steeds maar weer dezelfde tactieken voorstelden, en Hera zag haar eigen frustratie weerspiegeld in Zeus' ogen vanwege deze impasse waar geen eind aan kwam.

Maar toen kwamen de drie Hekatoncheiren uit de aarde denderen, met vijftig hoofden die uit elke dikke nek ontsproten, en honderd armen waarin spieren opbolden. Daarna volgden de drie Cyclopen, ieder met een groot oog midden op hun bonkige voorhoofd. De goden draaiden hun volmaakte gezicht walgend van hen af. Maar Hera vond hun kracht schitterend.

Nu komen Hera's monsterlijke strijders weer naar voren, met bronzen ketenen die kletteren tijdens het lopen, hun silhouet gigantisch tegen de gloeiende lucht. Ze verspreiden zich over het slagveld en binden de Titanen vast, die zijn gevallen door Hera's zwaard of zijn verpletterd door de monsters aan haar zij. Niet dat ze werkelijk kunnen sterven: dat weet ze. Hetzelfde gouden bloed stroomt door haar eigen aderen, en ichor is sterk genoeg om haar ondanks elke verwonding, hoe ernstig ook, op de been te houden. Maar het zal ook hen op de been houden, net voldoende om ze te laten leven in deze geknakte, gehavende toestand. Dichter bij de dood kunnen onsterfelijken niet komen. Ze kunnen zich niet meer verzetten, zijn niet in staat te bewegen of geluid te maken, ze zijn uitgeput en gereduceerd tot bijna niets.

De grond schudt. Dit is het einde. Kronos, hun vader, die nu in de bergen tegen Zeus strijdt, kan niet in zijn eentje tegen hen standhouden. Zijn bondgenoten liggen geketend aan Hera's voeten, zijn kinderen hebben zich als een eenheid tegen hem gekeerd, en ook al buldert zijn woeste gebrul door de weidse lucht, ze weet dat hij al verslagen is.

Het tijdperk van de Titanen is ten einde gekomen.

De heerschappij van de Olympiërs begint.

DEEL EEN

*'Kom, hemelse Godin, vorstin van faam en macht
Zo vriend'lijk, vreugdevol en zacht.'*

De Orfische hymnen XV: Juno [Hera]

I

Na afloop van de oorlog heelt Gaia's aarde. In de jaren die volgen, veranderen de vlakten waar Hera de Titanen heeft neergehaald in weiden, en bloemen groeien weelderig waar hun bloed in de aarde sijpelde. De rauwe randen van de kraters verzachten tot glooiende, grasachtige hellingen. Hera wandelt eroverheen en herinnert zich: *hier leidde ik mijn monsters naartoe, hier boorde ik mijn speer in het vlees van mijn vijanden*, en het zonlicht verwarmt haar huid. Nu ze op poelen stuit die ooit glinsterden van gouden bloed, lacht ze naar haar onveranderde weerspiegeling in het heldere water. Vogels vliegen door de lucht die ooit werd doorkliefd door Zeus' bliksemschichten en zich nu blauw en wolkeloos uitstrekt tot aan de horizon.

In de oorlog werd de tijd gemeten in schermutselingen en strategieën. Nu constateert Hera het verstrijken ervan aan de hand van de bomen die groeien waar eens slagvelden waren; dunne takjes worden bossen met breedgekroonde eiken en torenhoge dennen.

Uit een van die bossen komt ze nu tevoorschijn terwijl ze tussen de brede stammen door naar de middagzon glipt, met rode wangen en fonkelende ogen. Ze schudt haar haar los en plukt een blaadje uit de donkere golven die over haar rug vallen. Haar huid tintelt nog warm en ze haast zich naar de berg die uit het landschap verrijst, hoger dan alle andere eromheen. Ze denkt aan de riviergod die ze op een open plek achterlaat; voor haar geestesoog ziet ze hem onder zijn schuimende waterval baden, met zijn brede borst die glanst in het opspattende

water, en de druppels die op zijn sterke arme glinsteren. Deze dampige dagen vol rust bieden een vrijheid die Hera nooit eerder heeft gekend. Maar vandaag moet ze ergens naartoe, en ze loopt stevig door.

Toen Kronos heerste, werd Hera verborgen gehouden en ze groeide op in de duisternis van Okeanos' huis onder de wateren. Ze kan zich nog herinneren hoe het was om de grote rivier boven haar te horen, het gebulder in de verte waar die over de stenen kletterde, door de modder heen sijpelde en de lucht die ze inademde prikkelde door de geur van vochtige aarde. Nu is ze vrij en is elke vreugde een ontdekking. Ze is een godin die geniet van de kinderjaren van de wereld. Een strijdster die zij aan zij heeft gevochten met reuzen. Een meisje dat verrukt is door vogelgezang. Dat samen met haar broers en zussen de hemel regeert; in de bossen lacht met haar minnaars. Een zuster die, knus bij het vuur, vertrouwelijkheden uitwisselt, haar gezicht open en warm in de gloed van de behaaglijke vlammen.

Ze bekijkt de berg in de verte. Ze kan grote afstanden afleggen zonder ooit moe te worden, maar nu besluit ze de vorm aan te nemen van haar lievelingsvogel, de havik, om er te komen. Haar lichaam transformeert rimpelend en ze stijgt op, de grond valt weg. Sinds de oorlog heeft geen enkele god Gaia meer gezien, maar ze heeft hen beloofd met steeds meer overvloedig leven, dat zich nu allemaal onder Hera tentoonspreidt: zilveren scholen vissen in de wateren, beren en leeuwen die door de bossen sluipen, schepsels die kruipen en kronkelen en wegschieten, met haren of veren of schubben. Op de vlaktes rennen wilde paarden waarachter het zand opstuift, en Hera ziet haar broer Poseidon tussen hen in draven en op hun rug springen, schijnbaar gewoon vanwege het plezier van het galopperen. Ook hij is op weg naar de Olympos, de zetel van de zegevierende goden, de berg die hun thuis is en waaraan ze hun naam ontleen. Omhoog over steile hellingen, langs de puntige dennen waarvan de takken kaal zijn geplukt door de wind die tussen de pieken giert, voorbij de ruwe keien waar de frisse tinteling van dwarrelende sneeuw scherp in de lucht hangt en de wolken rondom kale rotsen slierten; vanaf hier kunnen ze de wereld onder hen bekijken. Het paleis dat ze gebouwd hebben, is

een lust voor het oog: glanzend wit marmer en fonkelende gouden zuilen die zo koud en glad zijn dat ze uit ijs lijken gehouwen; elke lijn en hoek is recht, scherp en onberispelijk. Het lijkt in niets op de grillige perfectie van Gaiä's creatie, denkt Hera weleens. Deze glorie komt niet voort uit de wilde, mooie chaos van de aarde eronder, maar uit orde, en dat vindt ze prettiger dan wat dan ook. Na het tumult van de oorlog verheffen ze zich nu hoger dan de greep van elke mogelijke overweldiger.

Niemand kan ons uitdagen, had Zeus gezegd toen het allemaal voorbij was. Hera dacht dat niemand het zou durven.

De zegevierende Olympiërs ketenden hun vader en vier van zijn Titanenbroers in de diepste krochten van de aarde, een afgrond die de Tartaros heet en waar ze nooit uit kunnen ontsnappen. Ze zullen tot in de eeuwigheid in het donker zitten, zo diep gezonken dat al hun macht en wreedheid niet eens een kiezel op het aardoppervlak kan laten trillen. Slechts een van Kronos' bondgenoten, zijn neefje Atlas, werd behoed voor de afgrond. Hij staat aan de westrand van de wereld met het verpletterende gewicht van het hemelgewelf op zijn schouders. Zijn gebogen, vermoeide houding dient om de andere Titanen – de Titanen die niet meevochten en nu vrij leven onder Olympische heerschappij – eraan te herinneren dat het goed was dat ze niet hadden deelgenomen aan de strijd. Een waarschuwing voor het geval ze daar ooit aan zouden twijfelen, voor het geval hun loyaliteit aan de Olympiërs ooit aan het wankelen zou worden gebracht.

Hera houdt die vreedzame Titanen nauwlettend in de gaten. Toen Zeus de vijf broers naar de afgrond stuurde, gingen hun talenten met hen mee. Hyperion, die over de zon had geheerst, zal nooit het licht meer zien. Zijn kinderen vervullen zijn rol nu. Hera houdt toezicht en zorgt dat ze nooit afdwalen. En ja hoor, elke ochtend verschijnt Eos, Hyperions dochter, de Titanide van de dageraad. De paarden die voor haar wagen zijn gebonden hinniken zachtjes en Hera zoekt de glinstering van hun grote, donkere ogen die het licht van de ochtendster weerkaatsen terwijl ze achter de oevers van Okeanos tevoorschijn

komen en aan hun klim door de schemerige lucht beginnen. Ver daarboven trekt Eos' tante Selene zich langzaam terug en de grote, zilveren kring van de maan glijdt met haar mee, terwijl Eos begint aan haar beklimming van het hemelgewelf en stralende vonken van vuur door de stervende nacht strooit. Haar rozige vingers trekken sporen door de lucht en de onderste randen van de wolken blozen met roze, vederachtige strepen van licht waar ze ze aanraakt. Eos zal straks plaatsmaken voor haar broer Helios, wiens paarden dan naar voren stormen; hij heeft een stralenkroon op zijn hoofd en zijn opzichtige parade langs het firmament is onvermoeibaar en onstuitbaar. Maar een ogenblik staat de wereld stil, op het keerpunt van een nieuwe dag, en Eos, de moeder van de sterren en de winden, lacht terwijl haar zoons om haar heen wervelen, liefkozend haar haar optillen en langs haar gezicht fladderen in een regen van zachte kusjes. Het ontvouwt zich elke keer hetzelfde: regelmatig, voorspelbaar, *geordend*. De dagen rijgen zich aaneen en niemand neemt de moeite om te tellen hoeveel het er zijn. Wat Hera belangrijk vindt, is dat elke dag verloopt zoals het hoort.

De lucht achter het paleis is wit en vloeit over in het glanzende marmer. Wolkenlierten zweven langs de sierlijke zuilen, terwijl Hera het laatste deel van de berg bestijgt. Ze heeft haar goddelijke gedaante weer aangenomen, want ze vindt het fijner om te klimmen. Ze houdt van het gevoel van het ruwe rotsoppervlak onder haar gladde voeten, de verkwikkende schok van de sneeuw tussen haar volmaakte, onsterfelijke tenen. Soms schiet er een slang uit zijn schuilplaats, kronkelt om haar enkels en is weer weg, en dan lacht ze hardop en geniet van de gewaarwording van zijn gladde kracht tegen haar huid.

Er komt een vogel langssuizen, met een spanwijdte zo groot dat het zonlicht even wordt geblokkeerd. Een adelaar, onverschrokken genoeg om deze onbeschutte, rotsachtige verhoging te trotseren. Hera kijkt naar de kromme snavel, de scherpe klauwen en de enorme vleugelslagen, hoewel ze meer van kleinere vogels houdt, die op haar handpalm gaan zitten, zodat ze hun hartje tegen haar duim voelt trillen.

De adelaar is Zeus' keuze, en natuurlijk is hij nu in de buurt, op de witmarmeren trap die naar de poorten van de Olympos leiden. De vogel duikt naar hem toe en landt op zijn uitgestrekte arm. Hij schudt zijn vleugels uit en strijkt ze langs zijn zij, terwijl hij zijn kop in de uitgestoken hand steekt. Zeus lacht naar de vogel terwijl die zijn hals naar achteren houdt en zijn geschenk opslokt. Iets wat vermorzeld is, nog bloederig en warm.

Zodra hij Hera ziet, licht zijn gezicht op. 'Waar heb jij gezeten?' vraagt hij. De lange, zwarte klauwen van de vogel dringen in zijn onderarm, maar natuurlijk kunnen ze zijn huid niet doorboren.

'Nergens.'

Hij gebaart dat ze met hem mee moet lopen, en de adelaar vliegt verbolgen weer de lucht in.

Hera staat soms nog altijd te kijken van Zeus' uiterlijk. Ergens verwacht ze nog steeds de jongensgod te zien zoals ze hem op Kreta kende, voor de oorlog. Toen ze nog maar met zijn tweeën waren, hunkerend om hun geboorterecht op te eisen. Op de Olympos heeft hij een koninklijker waardigheid aangenomen. Een vollere baard, een autoritaire uitstraling. Zijn woorden tuimelen niet meer zo snel uit zijn mond. Maar ze ziet nog steeds zijn verrukking vanwege haar aanwezigheid, precies zoals de eerste keer dat ze elkaar ontmoetten en ze zich allebei realiseerden dat ze niet alleen waren.

Aan de andere kant van de poorten glinstert de binnenplaats in het zachte zonlicht. Er hangt een nevel in de lucht erachter, die de bergtoppen in de verte omhult. Hera zou het liefst over de lage muur leunen en haar haar laten optillen door de koude bries – ze vindt bijna niets zo leuk als de wereld vanaf hier bekijken – maar er zijn nimfen over de bankjes gedrapeerd, die samen aan het giechelen zijn, dus gaat ze rechterop staan.

'Moeten ze niet iets doen?' vraagt ze, en Zeus haalt zijn schouders op.

'Dat komt wel.'

Dat is een frustrerend vaag antwoord en er vormt zich al een uitdaging op haar lippen terwijl ze haar hoofd naar hem toe wendt, maar

de woorden besterven in haar keel als ze ziet dat zijn ogen al op haar gericht zijn, warm van geamuseerdheid.

‘Ben je daar de hele dag mee bezig, alle Titanen en nimfen controleren om te zorgen dat iedereen zich nuttig maakt?’ vraagt hij. ‘Kun je je tijd niet beter besteden?’

Ze denkt niet dat er iemand op de wereld is die haar zo direct toespreekt als Zeus. Niemand anders zou het durven.

‘Vind je het soms niet belangrijk om te weten hoe onze onderdanen hun tijd doorbrengen?’ werpt ze tegen. ‘En dat ze bezig worden gehouden?’

‘Voor het geval ze hun vrijheid net zo gebruiken als wij dat doen?’ vraagt hij, en dat verbaast haar. Dat hij zelfs maar als grapje verwijst naar een denkbeeldige opstand voelt schokkend, zelfs ontheiligend. ‘Die meisjes,’ vervolgt hij, en hij glimlacht hoofdschuddend. ‘Er is niets om je zorgen over te maken.’

Daar kan ze wel tien dingen tegen inbrengen, maar hij heeft waarschijnlijk gelijk over de nimfen. Hera kijkt naar ze; ze zitten ademloos met elkaar te kletsen, terwijl ze hun haar om hun vingers winden en met hoge, ijle stemmetjes naar elkaar toe buigen, waarbij er flarden van hun gesprekken door de geurige lucht zweven. Ze zien er niet uit alsof ze van plan zijn welk regime dan ook omver te werpen. Ze zijn niet zoals Zeus en Hera vroeger waren.

‘Misschien moet ik dat inderdaad maar niet doen,’ zegt ze. ‘Me zorgen maken, bedoel ik.’

Hij neemt haar losjes en zelfverzekerd bij de arm. ‘Natuurlijk niet.’

Hij laat op geen enkele manier merken dat hij weet waar ze geweest is of wat ze doet tijdens haar omzwervingen. Er is geen plagerige insinuatie over haar romantische afspraakjes bij de rivier – van vandaag of een andere dag – en er zijn geen opgetrokken wenkbrouwen, geen grapjes zoals hij die met zijn broers maakt over zijn eigen avontuurtjes.

Daar is ze blij om. Ze vindt het fijn om geheimpjes te hebben. Misschien is ze daar vroeger aan gewend geraakt, misschien is het een gewoonte die ze niet kan aferen; een verlangen om iets dicht tegen haar hart en voor zichzelf te houden, niet bestemd voor iemand anders.

Ze lopen tussen de zuilen door het megaron binnen. Vier gouden pilaren in het midden ondersteunen het plafond. Hera's ogen worden onmiddellijk naar de zeven gouden tronen tegen de verste muur getrokken; ze zijn nieuw en ontzagwekkend, en bij de aanblik trekt er een kleine huivering door haar lichaam. Poseidon is er al, hij loopt voor haar uit. De haard brandt fel als altijd, purperen vlammen werpen dansende schaduwen op de stenen. Hestia kijkt op van haar lage bankje en glimlacht naar Hera als ze binnenkomt. Een werveling van stemmen en voetstappen kondigt de komst van Demeter en Hades aan. Nu zijn de zes broers en zussen samen en is het wachten op Aphrodite.

‘Waar blijft ze?’ Zeus klinkt geërgerd.

‘Je weet dat ze doet waar ze zin in heeft.’ Hera gaat naast Hestia op het bankje zitten.

‘Ze komt wel,’ verzekert Hestia hem.

Zijn schouders zijn gespannen. Demeter en Hades kletsen vrolijk verder, en Poseidon kijkt fronsend in het vuur. Hera is de enige die Zeus' stemming oppikt en ze kan het niet laten om hem uit te lokken.

‘Maar denk je dat ze te laat komt?’ vraagt ze met grote, onschuldige ogen. ‘Want dat zou betekenen...’

Zijn ogen worden donker, maar precies op dat moment komt Aphrodite binnenvallen. Hera lacht lief. Niets kan haar opgewektheid vandaag vergallen.

Zeus schraapt zijn keel en de goden worden stil. Hij gebaart naar de nieuwe tronen. ‘Ga zitten,’ zegt hij. ‘De Titanen zullen wel onderweg zijn.’

Hij neemt de middelste troon. Hera gaat rechts van hem zitten. Poseidon neemt plaats aan de andere kant, Hades naast hem en Aphrodite aan het uiteinde. Demeter neemt de troon naast Hera, en Hestia de laatste. Een ogenblik zitten ze stil en zwijgen. Het goud voelt koel op Hera's huid – op de hand die ze op de leuning laat rusten, en de achterkant van haar armen en de ene schouder die bloot wordt gelaten door haar gedrapeerde gewaad.

Dan maakt een van de nimfen van de binnenplaats, nu met een

ernstig gezicht, de ronde deuren open en wenkt de Titanen naar binnen.

De goden van de oude wereld staan oog in oog met die van de nieuwe. Helios staat ertussen, gekroond met gouden stralen; en de zilvergehoornde Selene is er, en Eos gekleed in een rozige jurk. Okeanos en Tethys, verzezen uit de diepten van hun weidse rivier, hun gewaden afgezet met koraal en parel. Styx, van de ondergrondse rivier die vanaf de hunne vertakt. Klymene, de moeder van de op de proef gestelde Atlas, haar lieve gezicht overschaduwde. Haar man verkomert in de Tartaros met Kronos, haar zoon zwoegt onder het gewicht van het hemelgewelf. Maar zij is nog hier, in het Olympische paleis.

‘Styx,’ zegt Zeus, en de Titanide komt naar voren. ‘Jij was de eerste van de Titanen die in de oorlog naar me toe kwam om trouw te zweren aan ons in plaats van aan Kronos en zijn broers.’

Haar blik is standvastig, ze houdt haar donkere ogen op hem gericht.

‘Je heerst over de rivier die van de bovenwereld naar de onderwereld stroomt,’ vervolgt hij. ‘Uit dankbaarheid voor wat je voor ons gedaan hebt, zullen we die nu eren. Jouw water zal het water zijn waar alle goden vanaf nu een eed op zweren, een eed die net zo onverbreekelijk is als jouw woord.’

Hij pakt haar hand en richt zijn blik op de toekijkende Titanen. ‘We zijn allemaal afstammelingen van Gaia.’ Zijn stem rolt door de stille zaal als donder in de verte. ‘Een familie die in vrede samenkomt nu het leed van de oorlog geleden is. We heten je hier welkom op de Olympos.’

De Titanen verraden geen van allen hun gedachten. De onsterfelijke gezichten in de ruimte zijn stuk voor stuk blanco, uitdrukkingloos.

‘Maar,’ gaat Zeus verder, ‘we moeten ervoor zorgen dat de fouten uit het verleden nooit zullen worden herhaald.’ Zijn bliksemschicht is in zijn riem gestoken; het slanke, gevorkte wapen dat de Cyclopen voor hem hebben gesmeed en dat de berg onder hun voeten zou kunnen verbrokkelen als hij zou willen. ‘De heerschappij van de Titanen

die voor ons kwamen, was wreed. Ouranos, de hemel-Titaan, onderwierp Gaia in het huwelijk en zette haar kinderen gevangen. De wereld werd verpletterd onder zijn gewicht, verstikt door zijn tirannie. Pas toen Gaia haar jongste zoon, Kronos, de sikkel gaf die hij zou gebruiken om zijn vader in stukken te snijden en die met de wind verspreidde, kende de wereld vrijheid.'

Voor Hera roepen zijn woorden de beelden op van de zwevende brokstukken van de overwonnen Titaan; verdeeld en verzwakt, meegevoerd op de wind, een echo van de machtige koning die hij ooit was.

'Dankzij de castratie van Ouranos kregen wij Aphrodite.' Zeus knikt naar de godin op haar troon en ze glimlacht, waardoor de plechtige sfeer in de zaal een kort, maar duizelingwekkend moment wordt verbroken. 'Zijn bloed vermengde zich met het zeewater, en ze werd geboren uit de schuimende golven. Maar Aphrodites loyaliteit heeft nooit bij Kronos gelegen. Ze verenigde zich met ons tegen hem.' Hij knikt nadrukkelijk. Zijn bliksemschicht is een waarschuwing voor iedereen die niet in de pas wil lopen, maar Aphrodite is een verlokking. Haar schoonheid, haar allure, spreekt iedereen in de zaal veel verleidelijker aan dan Zeus' preek.

Toch herhaalt hij hun geschiedenis, die ze allemaal maar al te goed kennen. 'Nadat Kronos zijn vader Ouranos van de troon had gestoten, trouwde hij met zijn zus Rheia. Maar uit angst dat zijn eigen zoon hem hetzelfde zou aandoen als hij zijn vader had aangedaan, griste hij alle kinderen die ze baarde uit haar armen en verslond ze met huid en haar: Hestia, Demeter, Poseidon en Hades. Alleen Hera en ik werden gered, weggeloodst door Gaia – Hera naar het paleis van Okeanos en ik naar Kreta, waar ik werd opgevoed door Metis.'

Hera vangt de blik van de Titanendochter over wie hij het heeft. Metis kijkt terug met haar grijze ogen, die Hera zich nog herinnert van het moment waarop ze naar Kreta kwam om zich bij haar broer te voegen. Zeus had over Styx gesproken alsof die hun eerste Titanenbondgenoot was, maar voor haar waren Okeanos en Tethys er geweest, die Hera onder hun hoede hadden genomen, en ook Metis, die Zeus verborgen hield in de heuvels aan de voet van de berg de Dikti. Metis

was degene die hen samen had klaargestoomd voor de oorlog. Metis had de kruiden geprepareerd tot een braakmiddel dat ze zou gebruiken om Kronos in de val te laten lopen, zodat hij zijn opgeslokte kinderen weer uitspuwde. Hera vraagt zich af waarom Zeus vandaag alleen Styx eert; misschien houdt hij een andere beloning achter de hand voor Metis.

In deze ruime zaal, waar het goud glinstert in het schijnsel van het vuur, waar de goden sterk en jong en roemrijk zijn, lijken de oude gewelddadigheden zo ontzettend lang geleden – een tijdperk van duisternis dat ze voor altijd hebben verbannen.

‘Er zullen nooit meer Titanen regeren.’ Zeus echoot haar gedachten. ‘We zullen nooit terugkeren naar die tijd. Ieder van jullie zal vandaag zweren dat jullie trouw zijn aan ons, net zoals Styx dat ooit heeft gedaan. De eed die jullie zullen afleggen, zal niet alleen jullie, maar ook jullie kinderen aan ons binden, zelfs als die nog niet geboren zijn.’

Niemand gaat ertegen in. Hera weet niet wat de Titanen denken als ze een voor een naar voren stappen. Het doet er ook niet toe, zolang ze maar water uit de kan schenken die Styx vasthoudt, en op de zilverige stroom zweren dat ze de Olympiërs zullen dienen. De vrede die ze tot stand gebracht hebben, zal eeuwig duren.

Als het achter de rug is, vertrekken de Titanen en klaart de sfeer op. De Olympiërs dalen af van hun troon en gaan op lage bankjes zitten, die worden verzacht door ruige vachten, en ze drinken zoete nectar uit glanzend gepoetste hoorns. Hera snuift de geur op. De met honing gezoete specerijen die uit de dikke, amberkleurige vloeistof opstijgen, zijn rijk en bedwelmend. Buiten het paleis zakt de zon laag achter de bergen en straalt de lucht in dezelfde felle schakeringen als de nectar die eerst naar de ene en dan naar de andere kant wervelt, glanzend in het licht van de fakkels.

De goden zijn uitgelaten en feliciteren elkaar terwijl ze praten en feesten. Dienaressen-nimfen brengen schalen gebraden vlees, honing, kaas en vijgen rond, gevolgd door de zoete ambrozijn die alleen aan de goden is voorbehouden. Demeter is geanimeerd en uitbundig met

haar handen aan het gebaren om de vorm van groeiende planten in de lucht uit te tekenen, en als ze haar haar naar achteren schudt, golft het over haar rug op een manier die Hera doet denken aan blaadjes die in de wind dwarrelen. Haar zus ruikt naar de aarde na een regenbui: fris, vitaal en verkwikkend.

‘Hoe was jouw dag?’ mompelt Hestia tegen Hera. ‘Is de wereld nog steeds in orde, zoals altijd?’ Ze buigt voorover en de geur van rook, het geknetter van kooltjes, een troostrijk gevoel van thuis en veiligheid stralen van haar af.

‘Alles is nog hetzelfde,’ antwoordt Hera, en ze voelt een vurige blijdschap door haar eigen woorden. Een voldoening, nu ze de tafel rondkijkt. Aphrodite krult haar lippen bij een gedachte die ze voor zichzelf houdt. De geur van rozenblaadjes stijgt op van de gladde, naakte huid van haar armen en hals. Ze plet ze in gouden olie en wrijft haar vlees ermee in als ze uit haar geurige bad komt, en het zweeft altijd achter haar aan, als een verleidelijk spoor in de lucht.

Hera ziet het stof dat aan Poseidons onderarmen kleeft op de plek waar zijn ellebogen op tafel steunen, waar zijn vingers onder zijn kin ineengestremeld zijn. Zijn ogen zijn zoals altijd donker en wrevelig, maar vanavond lijkt hij ze op Hestia te richten, die haar gezicht vastberaden naar Hera gedraaid houdt.

‘En hoe gaat het met jou?’ vraagt Hera, en haar blik schiet naar haar broer en weer terug, als een duidelijk gebaar voor Hestia en voor niemand anders. Ze wil weten wat er gaande is, waarom Poseidon zo staart.

Hestia schudt heel licht haar hoofd en rolt met haar ogen. ‘Hetzelfde... voorlopig.’ Misschien heeft zij er ook geen verklaring voor. Ze kijkt nu naar Zeus en Hades, die druk in gesprek zijn. Af en toe rolt Zeus’ bulderende lach door de zaal als een echo van donder.

Het gesprek komt, zoals altijd, op hun overwinning op de Titanen. Ze worden het nooit beu om dezelfde verhalen te berde te brengen, ze praten allebei graag over hun moed en besluitvaardige actie op het moment van gevaar. Hera geniet er al net zo van als zij allemaal. Ze waardeert het des te meer – de geweldige zaal, de aandachtige nimfen,

hun zetel in de wolken – als ze terugdenkt aan een tijd voor al deze luxe.

Als Hera later naar boven gaat, naar haar vertrekken, verkeert ze in een roes van tevredenheid. Hun zeven tronen functioneren. De voortzetting van de wereld blijkt te werken. De macht is onder hen verdeeld, er is geen tiran meer die steeds eenzelviger en wreder wordt.

Hera slaapt. De nectar en de ambrozijn die ze heeft genuttigd, vullen de ichor in haar bloed weer aan en maken haar sterker. Terwijl ze rust, valt elk spoor van bezorgdheid van haar af. Haar gezicht is onveranderd sinds ze volwassen is geworden. Eonen van oorlog en oneindige vrede hebben geen rimpels of sporen op haar onsterfelijke huid achtergelaten.